

II. MI A HIT?

2012. okt. 24.

Kedves Testvéreim!

12. Az elmúlt szerdán, a Hit éve kezdetén új katekézis-sorozatot kezdtem a hitről. Ma veletek együtt szeretnék reflektálni erre az alapvető kérdésre: *mi a hit?* Van-e még értelme a hitnek ebben a világban, melyben a tudomány és technika olyan távlatokat nyitott, amelyek még kevéssel ezelőtt is elképzelhetetlenek voltak? Mit jelent ma hinni? Most ugyanis a hitre nevelésnek meg kell újulnia, és tartalmaznia kell ugyan a hit igazságainak és az üdvtörténet eseményeinek ismeretét, de a hitnek mindenekelőtt abból kell fakadnia, hogy az ember találkozik Jézus Krisztusban Istennel, megszereti Őt, belé veti bizalmát, úgy, hogy ez áthatja egész életét.

A szellemi pusztaság

13. Napjainkban sok jó jel mellett egyre növekszik körülöttünk bizonyos szellemi pusztaság. Az események alapján, amelyekről naponta hallunk, néha az a benyomásunk, hogy a világ nem a testvériesebb és békésebb közösség építése felé tart; még a haladás és a jólét eszménye is árnyoldalait mutatja. A tudományos felfedezések és a technikai sikerek ellenére úgy tűnik, hogy az ember nem lesz szabadabb, nem lesz emberségesebb; fennmarad a kihasználás, a manipuláció, az erőszak, az eltiprás, az igazságtalanság sok-sok formája ... Továbbá egy bizonyos kultúra arra nevel, hogy csak a tárgyak, a teendők síkján mozogjunk, s csak abban higgyünk, amit látunk és a saját kezünkkel tapintunk. Másrészt viszont egyre nő azok száma, akik tájékozatlannak érzik magukat, s keresvén, hogyan lehetne túl-lépni a dolgok kizárólagosan horizontális szemléletén, hajlandóak elhinni mindent, és mindennek az ellenkezőjét. Ilyen körülmények között fölmerül néhány alapvető kérdés, amelyek sokkal konkrétebbek, mintsem első perc-ben gondolnánk: Mi értelme van az életnek? Van-e jövője az embernek, van-e jövőnk nekünk, és van-e jövője az új nemzedékeknek? Merre kellene irányulnia szabad döntéseinknek ahhoz, hogy az életnek jó és boldog vége legyen? Mi vár ránk a halál küszöbe mögött?

A hit = bizakodó ráhagyatkozás Istenre

14. Ezen elfojthatatlan kérdések közül kiemelkedik a tervezhetőség, a ki-számíthatóság és a kísérletezés, egyszerűen a tudományos ismeret, ami jelentős az emberi élet számára, de önmagában nem elegendő. Nem csak testi kenyérre van szükségünk, hanem szükségünk van szeretetre, célra és reményre, biztos alapra, szilárd talajra, amely segít hitelesen élni a válsághelyzetekben és a sötét órákban, a hétköznapi élet nehézségei és problémái közepette is. A hit éppen ezt adja nekünk: a bizakodó ráhagyatkozást valaki-re, aki az Isten, a nagy „Te”, aki egy másfajta, de nem kevésbé szilárd bizonyosságot ad, mint amely a pontos számításokból és a tudományból fakad.

A hit = Isten szeretetének elfogadása

15. A hit nem az ember egyszerű intellektuális beleegyezése bizonyos Istenre vonatkozó részigazságokba; a hit olyan aktus, amellyel szabadon rábízom magam Istenre, aki Atya és szeret engem. Ragaszkodás Valakihez, akit tegezhetek, aki reményt és bizalmat önt belém. Kétségtelen, hogy ez az Istenhez ragaszkodás nem tartalmatlan: általa tudatosodik bennünk, hogy megmutatta magát nekünk Krisztusban, láthatóvá tette az arcát, közel jött valamennyiünkhöz. Sőt, Isten kinyilatkoztatta, hogy az ember iránti szeretete, mindannyiunk iránti szeretete mértéktelen: a Názáreti Jézus, Isten emberré lett Fia a kereszten a legvilágosabban megmutatta, hogy meddig tud elmenni ez a szeretet, önmaga odaadásáig, a teljes önfeláldozásig. Krisztus halálának és feltámadásának misztériumával Isten alá száll emberségünk legmélyére, hogy visszavigyen Hozzá, hogy felemeljen a maga magasságába. A hit azt jelenti, hogy hiszünk Isten e szeretete-tének, mely nem hátrál meg az ember gonoszsága, a rossz és a halál előtt, hanem képes arra, hogy a rabszolgaság minden változatát átformálja azzal, hogy megadja neki az üdvösség lehetőségét.

A hit = gyermeki ráhagyatkozás

16. A hit tehát találkozás ezzel a Te-vel, Istennel, aki fenntart és ráhangol az elpusztíthatatlan szeretetre, amely nem csupán vágyódik az örökkévaló-ságra, hanem ajándékozza is azt. A hit ráhagyatkozás Istenre annak a gyermeknek a bizalmával, aki jól tudja, hogy minden nehézsége, minden problémája jó kezekben van anyjánál, akit tegezve úgy szólíthat meg, mint aki az övé. Az üdvösség ezen hit által kapott lehetséges isteni ajándék, amelyet Ő minden embernek fölkinál.

A hit = ráhagyatkozás az isteni akaratra

17. Úgy gondolom, hogy gyakrabban kellene elgondolkodnunk – problémákkal és olykor drámai helyzetekkel terhelt hétköznapijainkban – azon a tényen, hogy keresztény módon hinni azt jelenti, hogy bizalommal ráhagyatkozom arra a mélységes rendeltetésre (a létnek arra az értelmére), amely fenntart engem is, és a világot is; arra a rendeltetésre, amelyet mi képtelenek vagyunk önmagunknak megadni, csak ajándékként tudjuk befogadni, és azt az alapot jelenti, amelyre támaszkodva félelem

nélkül tudunk élni. Képesnek kell lennünk arra, hogy a hitnek ezt a felszabadító és biztonságot adó bizonyosságát szavakkal elmondjuk és életünkkel megmutassuk.

A hit elutasítható

18. Magunk körül azonban napról napra azt látjuk, hogy sokan közömbösek maradnak, vagy elutasítók ezen üzenettel szemben. Márk evangéliuma végén hallottuk a Feltámadott kemény szavait: „Aki hisz és megkeresztelkedik, üdvözülni fog, aki nem hisz, elkárhozik” (16,16), elveszíti önmagát. Szeretném, ha ezen közösen elgondolkodnánk. A Szentlélek tevékenységébe vetett bizalomnak kell sarkallnia minket, hogy menjünk és hirdessük az evangéliumot, és bátran tegyünk tanúságot a hitünkről; de a hit ajándékára adott igenlő válasz mellett megvan a veszedelem, hogy elutasítjuk az evangéliumot, nem fogadjuk el a Krisztussal való élő találkozást. Már Szent Ágoston fölvetette ezt a problémát a magvető példabeszédéhez adott egyik kommentárjában. Ezt mondta: „Mi beszélünk, vetjük a magot, hintjük a magot. Vannak, akik semmibe veszik, vannak, akik visszautasítják, vannak, akik kinevetik. Ha mi félünk ezektől, nem lesz többé, amit vessünk, és az aratás napján ott fogunk állni betakarítás nélkül. Ezért jöjjen a jó földre esett mag.” (*Discorsi sulla disciplina cristiana, 13, 14: PL 40, 677-678*).

A hit = jó termőföld

19. Az elutasítás tehát nem veheti el a bátorságunkat. Keresztényként legyünk tanúi a termékeny földnek: a hitünk – saját korlátaink közepette – mutatja, hogy van jó föld, amelyben Isten Szava az igazságosság, a béke és a szeretet, az új emberiesség, az üdvösség bőséges termését hozza. Az Egyház egész történelme, minden problémájával együtt bizonyítja, hogy létezik jó föld, létezik a jó mag és termést hoz.

A hit = Isten ajándéka

20. De kérdezzük: hogyan nyílhat meg az ember szíve és lelke arra, hogy higgyen Istenben, aki a meghalt és feltámadott Krisztusban láthatóvá vált; hogy befogadja a maga üdvösségét úgy, hogy Krisztus és az ő evangéliuma legyen a világossága és vezére az életben?

A válasz: azért vagyunk képesek hinni Istenben, mert ő közeledik hozzánk, megérint; mert a Szentlélek, a Feltámadott ajándéka képessé tesz arra, hogy befogadjuk az élő Istent.

A hit tehát elsősorban természetfölötti ajándék, Isten ajándéka. A II. Vatikáni Zsinat mondja: „A hithez szükség van Isten megelőző, segítő kegyel-mére és a Szentlélek benső segítségére, aki az ember szívét megindítja és Istenhez téríti, az értelem szemét megnyitja, és mindenkinek megadja az »igazság elfogadásának és hitének édességét«”. (Dei Verbum 5.)

A keresztség a hit szentsége

21. Hitünk útjának kezdetén ott van a keresztség, az a szentség, amely nekünk ajándékozza a Szentlelket azáltal, hogy Krisztusban Isten gyermekeivé tesz, és megnyitja a kaput, hogy belépünk a hit közösségébe, az Egyházba; nem magunktól, a Szentlélek megelőző kegyelme nélkül hiszünk; nem egyedül, hanem a testvérekkel együtt hiszünk.

A hit = teljes emberi cselekedet

22. A hit Isten ajándéka, ugyanakkor mélységesen szabad és emberi tett. A *Katolikus Egyház Katekizmus*a ezt világosan mondja: „Hinni nem lehet másként, csak a Szentlélek kegyelme és belső segítségei által. De nem kevésbé igaz, hogy a hit igazi emberi cselekedet. Sem az ember szabadságának, sem értelmének nem mond ellent hinni Istenben és ragaszkodni a tőle kinyilatkoztatott igazságokhoz.” (154. p.) Sőt, a hit ezeket magában foglalja és felmagasztalja egy élő szövetségben, ami olyan mint az Egyiptomból való kivonulás, azaz kilépünk önmagunkból, a saját biztonságukból, a saját gondolkodási sémáinkból, hogy ráhagyatkozzunk Isten cselekvésére, aki mutatja a maga útját, amelyen eljuthatunk az igazi szabadságra, emberi identitásunkhoz, a szív tiszta öröméhez, a mindenkivel való békéhez. Hinni azt jelenti, hogy teljesen szabadon és örömmel ráhagyatkozzunk Isten történelemre vonatkozó gondviselő tervére, ahogyan Ábrahám pátri-árka és a Názáreti Mária tette. A hit tehát beleegyezés, amellyel lelkünk és szívünk igent mond Istennek, megvallva, hogy Jézus Krisztus az Úr. És ez az „igen” formálja át az életet, nyitja meg az utat a lét teljes értelmé felé, megújítja, örömben és bizakodó reményben gazdaggá teszi.

Kedves Barátaim!

Korunk olyan keresztényeket követel, akiket Krisztus lebilincsel, s mert bensőséges kapcsolatban vannak a Szentírással és a szentségekkel, növekednek a hitben. Olyan személyeket követel, akik olyanok, mint egy nyitott könyv, amely beszél a Szentlélekben új élet tapasztalatáról, Isten jelenlétéről, aki támogat út közben és kitarja szívünket a soha véget nem érő élet előtt.